

LEASİNG SEKTÖRÜ

Mayıs 2023 itibarıyla, sektörde 21 finansal kiralama şirketi faaliyet göstermekte olup, Haziran 2022'de bir finansal kiralama şirketi verilen süre içerisinde ödenmiş sermayesini 50 milyon TL'ye yükseltemediği için faaliyet izni iptal edilmiştir. 2022 yılında finansal kiralama sektörü TL bazında işlem hacmini %84,1 oranında artırarak, 67,3 milyar TL'ye ulaştırmıştır. Sektördeki bu büyüme, son 4 dönemdir düşme eğiliminde olan müşteri sayısındaki %2,2'lik azalışa rağmen gerçekleşmiştir. Öte yandan, sözleşme sayıları ise %3,3 oranında artış göstermiştir. Dolar bazında işlem hacmine baktığımızda ise, büyüme sadece %2,0'de kalarak 4,05 milyar USD'a ulaşmıştır. Nitekim reel sektör şirketleri ekonominin olumsuz gitmesi ve Rusya-Ukrayna savaşının getirdiği belirsizlikler nedenleriyle, yatırım yapmaktan imtina etmiş ve bu durum sektörün dolar bazında işlem hacmine yansımıştır.

FKB'nin yayınladığı 2022 yılı kümüle işlem hacminin mal gruplarına göre dağılımına bakıldığında, iş ve inşaat makineleri (%21,6) ön planda yer almakta olup, ardından karayolu taşıtları (%18,5) gelmektedir. İş ve inşaat makineleri 2021 yılında işlem hacminden daha fazla pay almışken (%23,0), karayolu taşıtları ise 2021 yılındaki payını (%10,8) 2022 yılında arttırmıştır. Ayrıca, yurtdışı kreditorlerin özellikle önem arz ettiği ve yurtiçi leasing şirketlerine kaynak tahsis ettiği yenilebilir kaynaklı elektrik enerjisi üretim ekipmanları 2021 yılında %5,3'den 2022 yılında %7,0'a yükselmiştir. Karayolu taşıtları mal grubunun işlem hacminden aldığı pay oranındaki artışta, banka kredilerine uygulanan sıkılaştırıcı kredi politikaları sonucu, araç kredilerinde leasing yönteminin tercih edilmeye başlanması etkili olmuştur. Ayrıca, karayolu taşıtları mal grubuna ilişkin yapılan sözleşmelerin %28,8'i sat ve geri kirala işlemi, %18,4'ü operasyonel kiralama ve geriye kalanı da standart sözleşmedir. Yine FKB'nin yayınladığı 2022 yılı kümüle işlem hacminin sektörel dağılımına göre inşaat sektörü (%15,2) ve sık sık leasinge konu makinaları olan tekstil sektörü (%12,8) ön planda yer almaktadır. Genel olarak, sat ve geri kirala ürünü işlem hacminden aldığı payı 2022 yılında %13,4'den %15,7'ye, operasyonel kiralama ürünü ise payını %2,0'den %3,4'e yükseltmiştir.

2022 yılsonunda leasing sektörünün net leasing alacakları %41,8 oranında enflasyonun altında artış göstermiş ve reel anlamda küçülmüştür. Net leasing alacakları sektörün aktiflerinin %72,1'ini oluşturması nedeniyle, aktiflerde de %54,3 artış gerçekleşmiştir. Aktiflerdeki artışın diğer nedenleri de nakit ve nakit benzerleri ile maddi duran varlıkların 2,1 kat artış göstermesidir. Nakit ve nakit benzerlerindeki artışın leasing şirketlerinin piyasaların belirsiz olduğu bir dönemde likit kalmaya tercih etmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Dolar/TL kurundaki artışlar nedeniyle, sektörün TL sözleşme yapma oranı 2021 yılında %27,6'dan 2022 yılında %33,6'ya yükselmiştir. Bu artışın 2023 yılında da devam ettiği yönünde sektör temsilcilerinin beyanatları bulunmaktadır.

Sektörün nominal TGA tutarı, KGF destekleri ve yeniden yapılandırmalar nedeniyle, benzer seviyede kalmış ve brüt leasing alacaklarının %39,3 oranında artması neticesinde, TGA oranı %5,8'den %4,1'e gerilemiştir. Bilançodaki özel karşılıkların nominal TGA tutarının üzerinde olması, açık kredi riskinin ((Nominal TGA-Karşılıklar)/Toplam Özkaynaklar) eksiye geçmesine neden olmuştur.

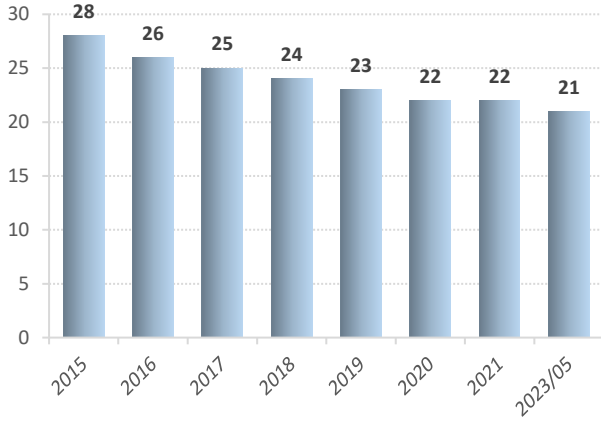
Sektörün net karı ise TL bazında 2,9 kat, dolar bazında ise 2,0 kat artmıştır. Şirketlerin leasing faaliyetlerinden elde edilen gelirleri %94,1 artış gösterirken, leasing operasyonel giderlerindeki artışın %79,4'te kalması sonucu net leasing gelirleri %124,0 artış göstermiştir. Leasing operasyonel giderleri içinde en yüksek artışı fonlama maliyetlerinin artması sonucu %125,6 ile finansman giderleri göstermiştir. Sektör finansman giderlerini, kur farkı gelirleri ve türev ürün gelirleri ile azaltmayı başarmıştır. Bununla birlikte faaliyet giderlerinin %87,4 artmasıyla leasing faaliyet karı %146,2 artmıştır. Diğer faaliyetlerden elde edilen 2,7 milyar TL ile özkaynak yöntemi uygulanan ortaklıklardan elde edilen kar tutarı olan 1,0 milyar TL'nin de etkisiyle sektörün net karı 5,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2022 yılında net kardaki artışla birlikte, sektörün özkaynakları %55,3 oranında artmıştır. Aktiflerin özkaynaklar ile benzer seviyede artması neticesinde, özkaynak oranı 2021 yılına benzer seviyede kalmıştır. Artan net karla birlikte, sektörün ortalama aktif karlılığı %2,3'den %4,4'e, ortalama özkaynak karlılığı ise %17,3'den %40,8'e yükselmiştir. Sektörün maliyet/gelir rasyosu, yapılan dijital yatırımların katkısıyla %37,7'den %31,5'e gerilemiş ve sektörün çalışan başına verimliliği de ciddi oranda artış göstermiştir.

LEASİNG SEKTÖRÜ

Reel sektörün makine parkının ve sat-geri kirala ürünüyle bina stoğunun uzun vadeli finansmanını sağlayan leasing sektörü, ekonominin gidişatından, fonlama kaynaklarına ilişkin olarak yurtiçi ve yurtdışı piyasalardaki gelişmelerden ve mevzuatsal değişikliklerden birebir etkilenmektedir. Bu kapsamda, sektörün yurtdışından sağladığı kredilerin vadeleri üç yılın altında olması halinde %3,0 oranında Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) kesintisine tabiyken, 09.01.2023 tarihli ve 6657 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile bu oran %0 olarak belirlenmiştir. Bu karar ile birlikte, leasing sektör firmaları KKDF ödemek zorunda kalmadan yurt dışından kısa vadeli kaynak temin edebilecek olup, bu durum kaynak maliyetini azaltarak, sektörün büyümesine pozitif yönde etki etmeye başlamıştır. Mart 2023 sonu itibarıyla sektörün sözleşme sayısı bir önceki yıla göre %8,2 artış sağlarken, leasing alacakları %38,3 artış sağlamıştır.

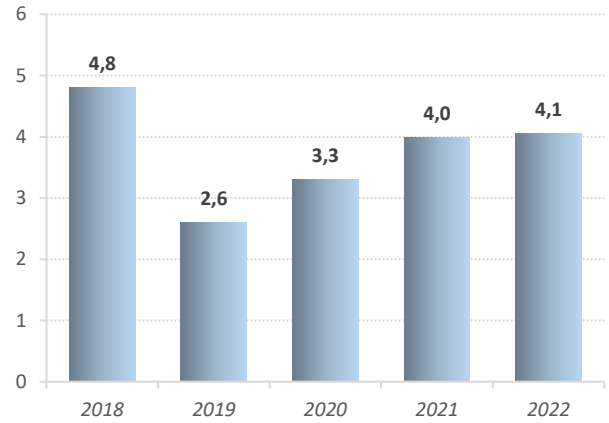
GÖSTERGELER

Şekil 1-Leasing Şirket Sayısı

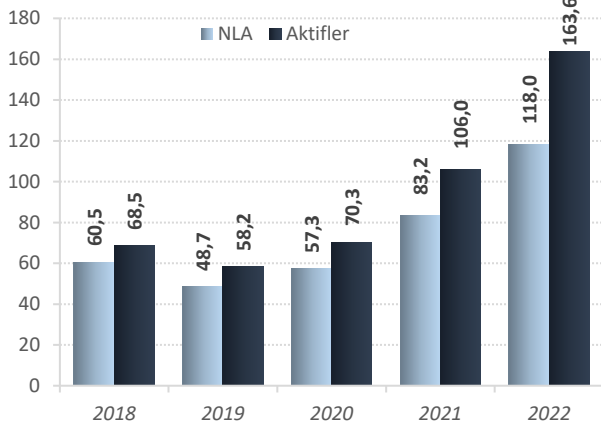
Kaynak: FKB, BDDK

Şekil 2-İşlem Hacmi, Milyar USD

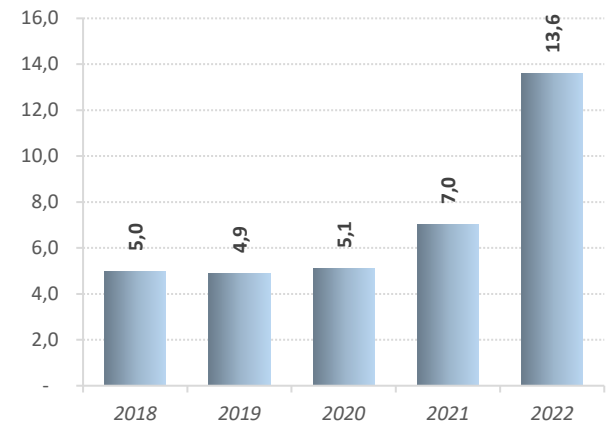
Kaynak: BDDK

Şekil 3-Aktifler ve Net Leasing Alacakları, Milyar TL

Kaynak: BDDK

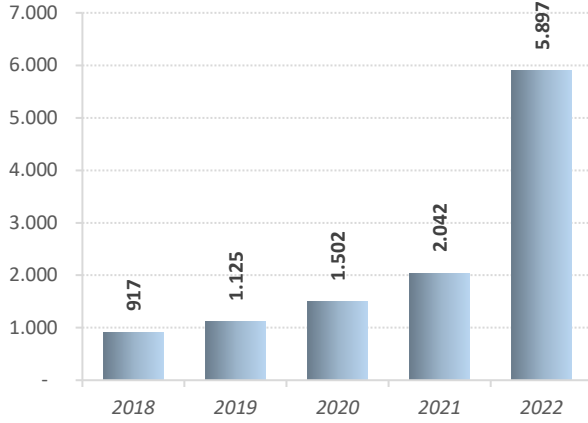
Şekil 4-Leasing Gelirleri, Milyar TL

Kaynak: BDDK

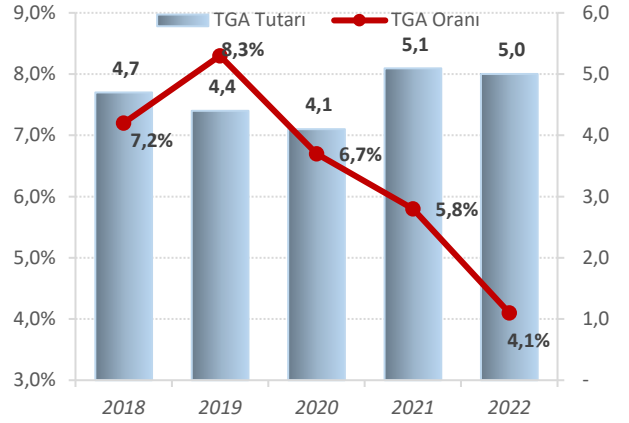
GÖSTERGELER

Şekil 5-Net Kar, Milyon TL

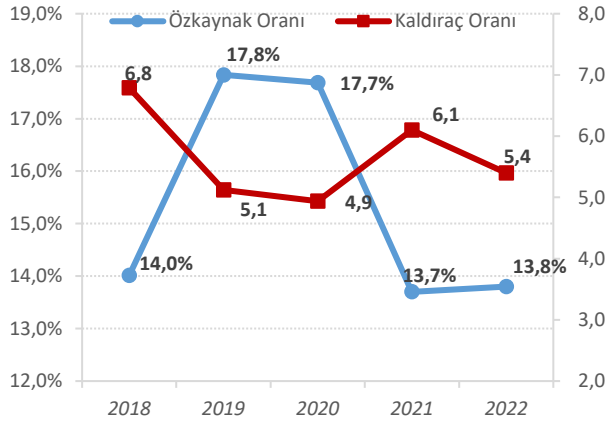
Kaynak: BDDK

Şekil 6-TGA Oranı ve TGA Tutarı, Milyar TL

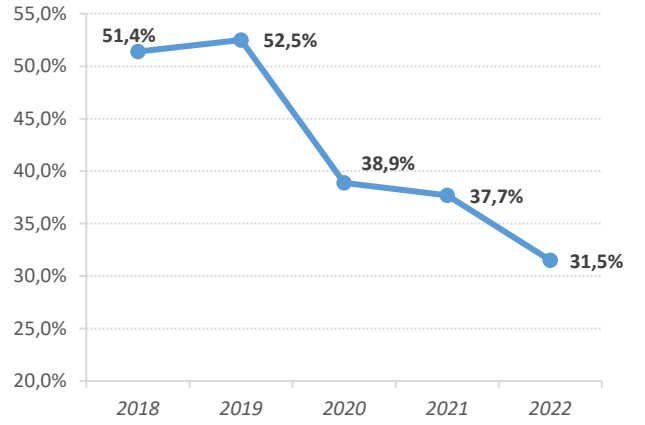
Kaynak: BDDK

Şekil 7-Özkaynak ve Kaldıraç Oranları

Kaynak: Turkrating

Şekil 8-Maliyet/Gelir Rasyosu

Kaynak: Turkrating

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

sila@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
